

**Rechtbank van eerste aanleg, afdeling Luik, 3 juli 2019, in de zaak Openbaar Ministerie tegen RS**

---

*Weerspannigheid – Smaad aan politie – Rechtvaardiging – Persoon die om geld bedelt – Kennelijk onwettige administratieve foullering en aanhouding – Wettig verzet tegen een onwettige handeling van de openbare macht*

---

Een persoon bedelt volgens de politie in het centrum van Luik op een vrij indringende manier, waarbij hij voorbijgangers met uitgestoken hand volgt.

De politieagenten besluiten te interveniëren en de betrokkene aanvaardt een identiteitscontrole. Wanneer ze vernemen dat tegen betrokkene reeds 18 processen-verbaal wegens bedelarij waren opgesteld, besluiten zij hem van zijn vrijheid te beroven en hem te fouilleren. Betrokkene verzet zich daartegen, schreeuwt, tiert en beledigt de politieagenten. Vier politieagenten slagen er uiteindelijk in om hem in bedwang te houden.

Betrokkene wordt van weerspannigheid en smaad verdacht. Hij moet zich hiervoor voor de strafrechter verantwoorden maar daagt niet op.

De strafrechter gaat in de eerste plaats de regelmatigheid van de foullering en de aanhouding door de politie na, omdat de aan de verdachte ten laste gelegde strafbare feiten het gevolg zijn van die politiematregelen. De strafrechter is de mening toegedaan dat bedelaars niet kunnen worden beschouwd als "sociale overlast" waartegen burgers moeten worden beschermd. Indien de aanblik van een bedelaar en de confrontatie met armoede in stedelijke centra voor veel burgers moeilijk kunnen zijn, is dit volgens de strafrechter te wijten aan een wijdverbreid schuldgevoel voor extreme armoede, en niet aan het gedrag van de persoon die bedelt. De strafrechter is van oordeel dat de politiematregelen niet kunnen verantwoord worden door een verstoring van de openbare orde, maar veeleer door het streven om armen uit het straatbeeld te verwijderen.

De strafrechter besluit dat de foullering en de aanhouding van de verdachte onwettig waren. De verdachte wordt vrijgesproken van weerspannigheid en smaad omdat hij zich legitiem heeft verzet tegen onwettig handelen van de openbare macht.

Het is opmerkelijk dat de verdachte bij verstek wordt vrijgesproken. Ondanks het feit dat de verdachte afwezig bleef en zich dus niet heeft verdedigd, heeft de strafrechter de feiten, het gedrag van de verdachte en de reactie van de politie op het bedelen van de verdachte omstandig onderzocht én de verdachte vervolgens vrijgesproken.

Tegen dit vonnis werd door de procureur des Konings hoger beroep ingesteld.

**Luik, 17 maart 2021, in de zaak Openbaar Ministerie tegen RS**

---

*Weerspannigheid – Smaad aan politie – Rechtvaardiging – Persoon die om geld bedelt – Geen kennelijk onwettige administratieve fouillering en aanhouding – Geen wettig verzet tegen een onwettige handeling van de openbare macht – Verzachtende omstandigheden – Verjaring*

---

Het hof van beroep verklaart het oordeel van de strafrechter in eerste aanleg te delen als het gaat om de preciaire situatie en de extreme armoede van sommige medeburgers. Maar deze oordeelkundige overtuiging van de strafrechter in eerste aanleg in verband met het uit het straatbeeld verwijderen van armen, laat niet toe in dit concrete geval te besluiten dat de ondervraging, de aanhouding en de fouillering van de verdachte niet regelmatig waren.

Het hof van beroep oordeelt, opnieuw in afwezigheid van de verdachte, anders over de feiten: het opdringerige gedrag van de verdachte, namelijk het lastigvallen van voorbijgangers in het centrum van de stad, vormde een verstoring van de openbare orde. Omdat eerder werd vastgesteld dat de verdachte bedelde, kon dit een administratieve aanhouding en een fouillering rechtvaardigen. Er kan dus niet aangenomen worden dat het gedrag van de verdachte kan gerechtvaardigd worden door beroep te doen op een recht op verzet tegen een flagrante onregelmatige aanhouding.

Bij de strafbepaling ziet het hof van beroep echter de bijzonder preciaire situatie van de verdachte als een verzachtende omstandigheid. Door dat te combineren met de relatieve ernst van de feiten en de ontberingen die de verdachte lijdt, meent het hof van beroep dat één straf voor beide ten laste gelegde feiten kan volstaan en meent het ook de strafmaat te kunnen verlagen tot onder het wettelijk minimum. Het hof van beroep stelt vervolgens vast dat de korte(re) verjaringsregel geldt voor de ten laste gelegde feiten die “gecontraventionaliseerd” zijn (dat wil zeggen teruggebracht tot de categorie van de minst ernstige strafbare feiten waarvoor een kortere verjaringsregel geldt). Omdat de verjaringstermijn van één jaar inmiddels is verstreken, stelt het hof van beroep de verjaring van de ten laste gelegde feiten vast. De conclusie is dat de verdachte impliciet schuldig wordt bevonden aan weerspannigheid en smaad aan de politie, maar daar niet voor veroordeeld wordt omdat de ten laste gelegde feiten verjaard zijn.

Voor de strafrechter in eerste aanleg is armoede een reden om vrij te spreken en voor het hof van beroep een reden om verzachtende omstandigheid te aanvaarden.